

У РАДІ БОТАНІЧНИХ САДІВ ТА ДЕНДРОПАРКІВ УКРАЇНИ

У Раді ботанічних садів та дендропарків України затверджено

ПОЛОЖЕННЯ

про Премію імені академіка М.М. Гришка, яка присуджується Радою ботанічних садів та дендропарків України

1. З метою відзначення вчених, які опублікували найкращі наукові праці з інтродукції та селекції рослин, вивели сорти квітниково-декоративних, харчових, лікарських, технічних, кормових рослин Рада ботанічних садів та дендропарків України присуджує Премію імені академіка М.М. Гришка. Премія заснована з ініціативи Миколи Юрійовича Гришка, онука академіка М.М. Гришка, та на його кошти (Фонд Миколи Юрійовича Гришка).
2. Премія імені М.М. Гришка присуджується щорічно працівникам ботанічних садів та дендропарків Національної академії наук України за роботи, які мають важливе значення для розвитку ботанічної науки і збагачення рослинних ресурсів України.
3. Розмір Премії імені академіка М.М. Гришка становить 500 у.о.; ця сума ділиться, якщо премія присуджується кільком ученим.
4. Оголошення про конкурс на здобуття Премії імені академіка М.М. Гришка щорічно до 1-го вересня доводиться до відома працівників ботанічних садів та дендропарків НАН України Головою Ради ботанічних садів та дендропарків України.
5. У конкурсі на здобуття Премії можуть брати участь як окремі особи, так і колективи авторів (не більше 3 претендентів), які працюють у ботанічних садах і дендропарках НАН України.
6. Організація конкурсу та його технічне обслуговування покладаються на Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України.
7. Право висувати роботи на здобуття іменної премії надається вченим радам і науково-технічним радам ботанічних садів і дендропарків НАН України.
8. На здобуття Премії імені академіка М.М. Гришка допускаються наукові праці (або авторські свідоцтва на сорти) через 6 місяців з дня їх опублікування, але не пізніше 5 років з дня виходу їх у світ чи одержання авторських свідоцтв на сорти.
9. Роботи, які були удостоєні Державної премії в галузі науки і техніки, іменних премій НАН України, на конкурс не приймаються.
10. Установи, які висунули наукову працю (авторське свідоцтво) на здобуття Премії імені академіка М.М. Гришка, подають не пізніше 1 грудня до Бюро Ради ботанічних садів:
 - опубліковану монографію, цикл статей, авторські свідоцтва на сорти;
 - анотацію на подані роботи (до 3 сторінок);

- витяг з протоколу засідання Вченої ради (науково-технічної ради);
 - довідку про творчий внесок авторів;
 - лист-подання на ім'я Голови Ради ботанічних садів та дендропарків України;
 - відомості про авторів: П.І.Б., посада, вчений ступінь, звання, спеціальність, службова адреса, телефони; ці відомості підписуються авторами і завіряються підписом керівника та гербовою печаткою установи.
11. Для попередньої наукової оцінки висунутих на конкурс робіт Бюро Ради ботанічних садів та дендропарків України створює експертні комісії у складі 3 осіб із числа провідних учених.
 12. Рішення про присудження Премії(-ій) імені М.М. Гришка приймається на засіданні Бюро Ради ботанічних садів та дендропарків України таємним голосуванням на підставі рішень експертних комісій та матеріалів громадського обговорення.
 13. Премія(-ії) присуджується за роботу, яка одержала 3/4 голосів присутніх на засіданні членів Бюро Ради ботанічних садів та дендропарків України.
 14. Вручення Премії(-ій) імені академіка М.М. Гришка (посвідчення та грошової винагороди) проводиться щорічно в день народження академіка М.М. Гришка на засіданні Бюро або на сесії Ради ботанічних садів та дендропарків України.

У 2004 р. Премією імені академіка М.М. Гришка згідно з рішенням Бюро Ради ботанічних садів та дендропарків України нагороджені Л.М. Чуприна, Р.Ф. Клеєва та І.М. Шайтан (посмертно) за вагомі досягнення в галузі селекції плодкових культур, а саме: створення близько 100 перспективних сортів та форм персика, винограду, актинідії. Це найвідоміші та найпоширеніші на сьогодні сорти персика: Дніпровський, Дружба, Лісостеповий, Пам'ять Шевченка, Славутич; сорти ак-

тинідії: Київська гібридна, Київська великоплідна, Пурпурова садова, Фігурна та ін. Оскільки згадані сорти значно зимостійкіші за інші, мають різні строки достигання плодів та високу урожайність, вони є золотим фондом української селекції.

Нині оголошується конкурс на здобуття Премії імені академіка М.М. Гришка у 2005 р.

Наприкінці вересня 2004 р. відбулася сесія Ради ботанічних садів та дендропарків України, присвячена 200-річчю Ботанічного саду Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, в рамках якої була проведена міжнародна конференція "Охорона рідких видів рослин: проблемы и перспективы".

У конференції взяли участь 46 представників 29 установ України, в т. ч. 11 ботанічних садів, 4 дендропарків, 14 інших біологічних установ, а також один представник з Росії (Ботанічний сад Далекосхідного відділення РАН).

Матеріали конференції опубліковані в таких виданнях:

1. Биологический вестник. – Харків: Харків. нац. ун-т. – 2004. – 8, № 1. – 127 с.
2. Биологический вестник. – Харків: Харків. нац. ун-т. – 2004. – 8, № 2. – 115 с.
3. Охрана редких видов растений: проблемы и перспективы: Сб. тр. – Харків: Харків. видавничий центр, 2004. – 150 с.

На пленарному засіданні учасники заслухали 8 доповідей, на секційних – 10, було розглянуто 7 стендових доповідей. У доповідях відображено проблеми та перспективи охорони рідкісних та зникаючих видів рослин, їхньої інтродукції та реінтродукції.

Заслухавши та обговоривши ці доповіді, сесія Ради Ботанічних садів та дендропарків України ухвалила таке:

- вважати, що охорона рідкісних рослин в Україні є одним з основних завдань ботанічних садів та дендропарків, інших науково-дослідних та освітніх установ;

- методичні основи вирішення цієї проблеми, особливо реінтродукції, розроблені ще недостатньо;
- на жаль, нині продовжуються спроби вилучення заповідних територій, у т.ч. і в ботанічних садах.

Зважаючи на вищенаведене, сесія Ради ботанічних садів та дендропарків України постановила:

1. Дотримуючись чинного законодавства, вдосконалити методичні основи вилучення з природних ценозів рідкісних та зникаючих видів і їх реінтродукції з урахуванням генетичного поліморфізму (Головна установа: Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, виконавці: всі ботанічні сади та дендропарки України).

2. Створити комісію з розробки концепції розвитку ботанічної справи в ботанічних садах та дендропарках України з урахуванням стратегії ботанічних садів з охорони рослин.

3. Установам Ради ботанічних садів та дендропарків України визначитись, які з ще не включених до їхніх колекцій рідкісних та зникаючих видів рослин вони можуть зберігати в своїх колекціях (за наданим Радою ботанічних садів та дендропарків України списком таких видів).

4. Раді ботанічних садів та дендропарків України звернутися до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів, Міністерства охорони навколишнього середовища України, Генеральної прокуратури з пропозицією посилити контроль за виконанням чинного законодавства щодо природно-заповідних територій (Комісія на чолі з директором Ботанічного саду ім. акад. О.В. Фо-

міна Київського національного університету імені Тараса Шевченка к. б. н. В.В. Капустяном, утворена згідно з рішенням попередньої сесії Ради).

5. Вважати доцільним створення колекції роду ковила в Криворізькому ботанічному саду НАН України, яка б стала національним надбанням України.

6. У зв'язку з 200-річчям Ботанічного саду Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна відзначити велику роботу, проведenu колективом установи та його досягнення в справі охорони рідкісних та зникаючих (вразливих) видів.

7. Доручити Ботанічному саду Львівського національного університету ім. Івана Франка видати до чергової сесії Ради ботанічних садів та дендропарків України список ботанічних садів та дендропарків України із зазначенням поштової адреси, номерів телефонів, адреси електронної пошти, факса та відомостей про керівника установи.

8. Чергову сесію Ради ботанічних садів та дендропарків провести на базі Криворізького ботанічного саду НАН України в травні 2005 р. у зв'язку з його 25-річчям. У рамках сесії провести конференцію на тему "Проблеми збереження, відновлення та збагачення біорізноманітності в умовах антропогенно зміненого середовища".

Т.М. ЧЕРЕВЧЕНКО,
Голова Ради ботанічних садів та дендропарків України,

Н.М. ТРОФИМЕНКО,
вчений секретар
Ради ботанічних садів та дендропарків України